

Bilag 9. Læseguide til biologi

Biologi B

Læseguide til "Energi og produktion", s. 148-151, *Biologi i fokus*

Før du læser

Læseformål:

Når du har læst teksten skal du kunne

- Forklare hvordan forskellige organismer producerer energi så de kan leve.
- Forklare hvordan energien udnyttes og bevæger sig gennem de forskellige led i en fødekæde.

Fagbegreber du skal genopfriske inden du går i gang:

Fotosyntese, fødekæde

Vigtige nye fagbegreber i teksten:

Autoτροφ, heterοτροφ, fotoautοτροφ, kemoautοτροφ, primærproduktion, sekundærproduktion, assimilert føde, økologisk effektivitet

Mens du læser

1. Skimmelæs, s. 148, første afsnit. Det er et indledede afsnit.
Fokus: De forskellige måder forskellige organismer skaffer sig energi på.
2. Organiser, s. 148, "Autotrofe og heterotrofe organismer".
Læs afsnittet og udfyld undervejs skemaet herunder. I stedet for skemaet kan du også vælge at lave et mind-map.

	Hvad er		Hvad er	Eksempel/eksempler
Autotrofe organismer		Fotoautotrofe organismer		
		Kemoautotrofe organismer		
Heterotrofe organismer				

3. Læs og skriv, s. 149, "Fødekæder og fødenet"
Forklar med egne ord hvad figur 188 viser. Forklar også hvad et fødenet er:

Biologi B

Læseguide til "Energi og produktion", s. 148-151, *Biologi i fokus*

4. Læs og skriv + Tænk efter, s. 150, "Primærproduktion"

- a. Læs og skriv, s. 150 (1. spalte). Forklar ligningen $BPP = NPP + R$. Altså hvad står forkortelserne for og hvad er sammenhængen:

- b. Tænk efter, s. 150 (tabel + 2. spalte). Se på tabellen i figur 190, og brug teksten til at give bud på hvorfor der er forskel på primærproduktionen i de forskellige økosystemer (hvad er de "begrænsende faktorer"):

Økosystem	Miljømæssige forhold /begrænsende faktorer
Ørken	
Dansk hede	
Dansk skov	
Fugtig eng langs vandløb	

5. Læs og skriv + udfordring, s. 150 - 151, "Sekundærproduktion"

- a. Læs og skriv. Forklar med egne ord hvad figur 192 viser. Brug fagbegreberne *bruttoproduktion*, *nettoproduktion*, *assimileret føde* og *økologisk effektivitet*:

Biologi B

Læseguide til "Energi og produktion", s. 148-151, *Biologi i fokus*

- b) **Udfordring.** Figur 192 og figur 189 (s. 149) viser stort set det samme. Sammenlign figurerne, og begrund hvilken figur du mener indeholder mest information, og hvilken der er lettest at forstå

Efter du har læst

6. Tjek din forståelse

Kig på "Læseformål" igen. Kan du opfylde det nu? Skriv + ved dem du kan og ÷ ved dem du ikke kan.